

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 14/22
U Luxembourg 25. siječnja 2022.

Presuda u predmetu C-181/20
VYSOČINA WIND

Sud je proglasio djelomično nevaljanom Direktivu 2012/19 o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi u dijelu u kojem ta direktiva obvezuje proizvođače fotonaponskih ploča da financiraju troškove povezane s gospodarenjem otpadom od tih ploča kada su one stavljene na tržište prije dana stupanja na snagu navedene direktive

Usto, toj se direktivi protivi nacionalno zakonodavstvo koje financiranje tih troškova nalaže korisnicima fotonaponskih ploča stavljenih na tržište nakon dana njezina stupanja na snagu

Vysočina Wind češko je društvo koje upravlja solarnom elektranom opremljenom fotonaponskim pločama stavljenima na tržište nakon 13. kolovoza 2005.

U skladu s obvezom predviđenom češkim Zakonom br. 185/2001 o otpadu (u daljnjem tekstu: Zakon o otpadu)¹, to je društvo sudjelovalo u financiranju troškova povezanih s gospodarenjem otpadom od fotonaponskih ploča te je na temelju toga plaćalo naknade tijekom 2015. i 2016.

Međutim, smatrajući da ta obveza plaćanja proizlazi iz pogrešnog prenošenja Direktive 2012/19 o otpadu električne i elektroničke opreme (OEEU)² i da plaćanje tih naknada predstavlja štetu, Vysočina Wind je pred češkim sudovima podnio tužbu za naknadu štete protiv Češke Republike. U tom kontekstu Vysočina Wind tvrdio je da je odredba Zakona o otpadu kojom se predviđa obveza plaćanja naknade za korisnike fotonaponskih ploča protivna članku 13. stavku 1. Direktive o OEEU-u, kojim se proizvođačima električne i elektroničke opreme, a ne njezinim korisnicima, nalaže financiranje troškova povezanih s gospodarenjem otpadom koji potječe od opreme stavljene na tržište nakon 13. kolovoza 2005.

Budući da je tužba koju je podnio Vysočina Wind prihvaćena, i u prvostupanjskom i u žalbenom postupku, Češka Republika podnijela je žalbu u kasacijskom postupku pred Nejvyšším soudom (Vrhovni sud, Češka Republika).

Odlučujući o zahtjevu za prethodnu odluku koji je uputio potonji sud, Sud, zasjedajući u velikom vijeću, odlučuje, s jedne strane, o tumačenju i valjanosti članka 13. stavka 1. Direktive o OEEU-u i, s druge strane, precizira pretpostavke za utvrđivanje odgovornosti države članice za povredu prava Unije u kontekstu prenošenja direktive.

Ocjena Suda

Sud doslovnim tumačenjem Direktive o OEEU-u potvrđuje, kao prvo, da **fotonaponske ploče predstavljaju električnu i elektroničku opremu** u smislu te direktive, tako da, u skladu s člankom 13. stavkom 1. te direktive, financiranje troškova povezanih s gospodarenjem otpadom od tih ploča stavljenih na tržište nakon 13. kolovoza 2012., datuma stupanja na snagu te direktive, moraju

¹ Članak 37.p zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů (Zakon br.°185/2001 o otpadu i izmjeni određenih drugih zakona)

² Direktiva 2012/19/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (OEEU) (SL 2012., L 197, str. 38.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 34., str. 194., u daljnjem tekstu: Direktiva o OEEU-u)

snositi proizvođači navedenih ploča, a ne, kao što to predviđa češko zakonodavstvo, njihovi korisnici.

Kao drugo, Sud ispituje valjanost članka 13. stavka 1. Direktive o OEEU-u u dijelu u kojem se ta odredba primjenjuje na fotonaponske ploče stavljene na tržište nakon 13. kolovoza 2005., tj. prije dana stupanja na snagu te direktive.

U tom pogledu Sud najprije podsjeća na to da, iako se načelu pravne sigurnosti protivi primjena novog pravnog pravila na situaciju nastalu prije njegova stupanja na snagu, iz njegove sudske prakse također proizlazi da se novo pravno pravilo odmah primjenjuje na buduće učinke situacije nastale tijekom razdoblja važenja prijašnjeg zakona kao i na nove pravne situacije.

Stoga Sud provjerava može li primjena pravnog pravila iz članka 13. stavka 1. Direktive o OEEU-u, prema kojem su proizvođači, a ne korisnici, dužni osigurati financiranje troškova povezanih s gospodarenjem otpadom od fotonaponskih ploča stavljenih na tržište nakon 13. kolovoza 2005., kada su te ploče postale ili će postati otpad od dana stupanja na snagu Direktive, utjecati na situaciju nastalu prije njezina stupanja na snagu ili je naprotiv svrha te primjene uređivanje budućih učinaka situacije nastale prije tog stupanja na snagu.

Međutim, budući da su propisi Unije koji su postojali prije donošenja Direktive o OEEU-u državama članicama ostavljali izbor da odluče hoće li troškove gospodarenja otpadom od fotonaponskih ploča snositi trenutni ili prethodni posjednik otpada ili proizvođač ili distributer ploča, **Direktiva o OEEU-u utjecala je na situacije nastale prije njezina stupanja na snagu** u državama članicama koje su odlučile naložiti snošenje tih troškova korisnicima fotonaponskih ploča, a ne njihovim proizvođačima, kao što je to bio slučaj u Češkoj Republici.

U tom pogledu Sud pojašnjava da se novo pravno pravilo koje se primjenjuje na ranije nastale situacije ne može smatrati usklađenim s načelom zabrane retroaktivnosti pravnih akata ako naknadno i nepredvidivo mijenja podjelu troškova čiji se nastanak više ne može izbjeći. U ovom slučaju **proizvođači fotonaponskih ploča nisu prilikom njihova dizajniranja mogli predvidjeti da će naknadno biti dužni osigurati financiranje troškova povezanih s gospodarenjem otpadom od tih ploča.**

S obzirom na ta razmatranja, Sud je **proglasio nevaljanim članak 13. stavak 1. Direktive o OEEU-u u dijelu u kojem se tom odredbom proizvođačima nalaže financiranje troškova povezanih s gospodarenjem otpadom od fotonaponskih ploča stavljenih na tržište između 13. kolovoza 2005. i 13. kolovoza 2012.**

Kao treće, Sud potvrđuje da unošenje u Zakon o otpadu odredbe kojom se predviđa obveza plaćanja naknade na teret korisnika fotonaponskih ploča koja je protivna Direktivi o OEEU-u, više od mjesec dana prije njezina donošenja, kao takvo ne predstavlja povredu prava Unije od strane Češke Republike, s obzirom na to da se ostvarenje rezultata propisanog Direktivom ne može smatrati ozbiljno ugroženim prije nego što ona bude dio pravnog poretka Unije.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293